

BLIK opener

MAGAZINE VAN VERA

VLAAMS-BRABANTS
STEUNPUNT
E-GOVERNMENT

Vernieuwd
IT-beheer

Project
Cyberveilige
Gemeenten

Dataplatform
voor datagedreven
beleid

Klaar voor een digitale toekomst

Ann Schevenels, gedeputeerde informatica en voorzitter van de raad van bestuur &

Véronique Janssens, algemeen directeur VERA

De digitale transformatie is meer dan ooit een hot topic bij lokale besturen. Bij VERA willen we hen dan ook zo goed mogelijk ondersteunen bij deze omslag.

Zo zijn we ontzettend trots op het project Digitale Dienstenmotor. Dit project wil verschillende processen digitaliseren en zo makkelijker maken voor zowel het bestuur als de burger. Eén van de besturen die hiermee aan de slag ging, is Zaventem. Zaventem is de tweede gemeente, na de stad Antwerpen, met een geïntegreerde koppeling met e-loketondernemers.be. Sterk werk dat aantoont waar ambitie en samenwerking toe kan leiden.

Daarnaast kijken we met een open blik naar data. Niet alleen werken we aan een dataplatform voor de Vlaams-Brabantse besturen, we gaan ook aan de slag met het geografisch informatiesysteem (GIS). Zo willen we data beter beheersen en een datagedreven beleid mogelijk maken. Deze omslag is niet makkelijk, maar in onze ogen noodzakelijk om ook in de toekomst op een onderbouwde manier aan dienstverlening te doen. Daarom willen we in 2022 jullie, onze besturen, opnieuw ontmoeten op zo veel mogelijk manieren. Want alleen door jullie beter te kennen, kunnen we jullie beter van dienst zijn.

We kijken met veel goesting vooruit naar de toekomst en pakken met veel plezier de uitdagingen aan die digitalisering met zich meebrengt.

4 - 5

Vernieuwd IT-beheer voor meer flexibiliteit en voorspelbaarheid

VERA steekt het IT-beheer in een nieuwe kledje. Waarom? Omdat flexibel werken nu eenmaal niet meer weg te denken is.

6 - 7

GIS als olie in het beleidsradarwerk

VERA startte met een nieuwe GIS-werking en is klaar om samen met de lokale besturen aan de slag te gaan met het geografisch informatiesysteem.

8 - 9

Een langetermijnvisie voor Lubbeek

Hoe ontwikkel ik een ICT-visie voor de komende 10 jaren? De gemeente Lubbeek klopte aan bij VERA en kreeg een stappenplan om mee aan de slag te gaan.

10 - 11

Een raamovereenkomst: een werk van lange adem

Een raamovereenkomst bespaart veel werk en energie voor een ambtenaar. Maar hoeveel werk kruipt er in de opmaak van zo'n raamovereenkomst? Best veel, zo blijkt.

12 - 13

Project Cyberveilige Gemeenten in laatste fase

Hacking, phishing, ransomware... Geen leuke termen, maar wel de dagelijkse realiteit voor heel wat lokale besturen. Om hen te helpen met de digitale gevaren is er Cyberveilige Gemeenten, mét VERA-input.

14 - 15

Dataplatform als basis voor datagedreven beleid

Iedereen wil beleid voeren op basis van data. Maar hoe hou je het overzicht op al deze data? Een dataplatform is het antwoord.

16 - 19

Nieuws@VERA

Trefdag Digitaal Vlaanderen
VERA-tweedaagse
Nieuwe gezichten bij VERA

COLOFON

VERA, autonoom provinciebedrijf
Vaartdijk 3/bus 1
3018 Wijgmaal - T 016 30 85 10
info@vera.be – www.vera.be
Volg VERA via @VERA_eGov

V.U. Véronique Janssens
Vaartdijk 3/bus 1 – 3018 Wijgmaal
Redactie: Roel Van Olmen
Design: XPAIR.be

VERA respecteert het milieu.
Daarom gebruiken wij FSC-papier
en drukken we klimaatneutraal met
boscompensatie in Kenia

VERNIEUWD IT-BEHEER VOOR MEER FLEXIBILITEIT EN VOORSPELBAARHEID

Het afgelopen anderhalf jaar zorgde voor een ongeziene verandering in het IT-beheer van VERA. Sindsdien is het niet meer haalbaar om terug te keren naar het 'oude' model waarbij een vaste VERA IT-beheerder volgens een vast ritme aanwezig was bij een lokaal bestuur. Dries Gutschoven, manager infrastructuur en technologie, legt uit waarom deze ommekeer er komt en hoe we te werk gaan.

Wat is VERA IT-beheer? Een VERA IT-beheerder neemt tijdelijk of voor een langere periode de rol van IT-verantwoordelijke op binnen een lokaal bestuur. Op basis van de middelen en de ambitie bepalen we samen met het bestuur de prioriteiten voor de IT-beheerder.

"De werking tijdens de coronacrisis is door onze besturen bijzonder goed onthaald. We stelden ons heel flexibel op en losten problemen op terwijl het niet altijd onze vaste dag bij een bestuur was. Vandaag schipperen we een beetje tussen het oude systeem en het flexibele dat diende als noodoplossing. Daarom is het niet altijd duidelijk wanneer een bestuur nu recht heeft op een IT-beheerder of hoe lang het zal duren vooraleer een vraag beantwoord wordt. Na een bevraging bij onze besturen gooien we het roer om en zetten we volop in op flexibiliteit en voorspelbaarheid."

Het nieuwe systeem: dat is ons IT-beheer 2.0. In dit systeem bekijken we samen met het bestuur de noden en de ambitie. Op basis van deze analyse stellen we één van de drie ondersteuningspakketten voor: Basis, Continuïteit of Groei & Innovatie.

Financiële voorspelbaarheid

Onze IT-beheerders bespreken jaarlijks het takenpakket met het bestuur. Zo zorgen we voor een transparante samenwerking. Dankzij de vooraf

besproken wensen, biedt VERA een heel duidelijke en scherpe prijs. Zo weet het bestuur meteen hoeveel budget er nodig is voor het IT-beheer.

"Die financiële voorspelbaarheid is heel belangrijk", zegt Dries Gutschoven. "Zo kan een bestuur perfect voorspellen wat het IT-beheer kost per jaar. Daarnaast willen we er ook voor zorgen dat een IT-beheerder kan doen waarvoor hij aangenomen is: de ICT-visie en de budgetplanning en -controle. Nu moet hij te veel probleemoplossend werken. Dit lossen we op met de rolverdeling tussen de ondersteuningspool en de IT-beheerder."

De ondersteuningspool

Onze ondersteuningspool zorgt ervoor dat alle medewerkers van de besturen hun werk kunnen doen. Als er medewerkers met problemen of vragen zitten, kunnen ze bij onze pool terecht.

Hoewel onze IT-beheerder tijds- en plaatsafhankelijk werkt, doet onze ondersteuningspool dat niet. Om de zoveel tijd zal er iemand van de pool aanwezig zijn bij het bestuur. Dit zal niet in

een vast ritme zijn. Het zal bijvoorbeeld wel een dag per week zijn, maar de planning wordt gemaakt op basis van de noden. Hoe hoger het pakket dat een bestuur afneemt, hoe vaker er iemand van de pool op locatie bij je bestuur aanwezig is. Maar we garanderen dat we in elk pakket alle vragen en problemen zullen oplossen.

Dries Gutschoven: "We mikken op pools van drie of vier personen zodat deze groep alle kennis van een bestuur heeft. De leden van de pool zullen afwisselend op een locatie aanwezig zijn om de situatie en de mensen te leren kennen. Zo garanderen we de continuïteit bij onze besturen."

Mensenpuzzel

"Het inplannen van onze mensen is geen eenvoudige puzzel", vertelt Dries Gutschoven. "We houden rekening met de kwaliteiten van onze medewerkers, de noden van het bestuur en de locatie van het bestuur. Besturen nemen een dienst bij ons af en wij zoeken de juiste persoon om het bestuur ten dienste te zijn. Er is geen bepaald ritme of vast persoon, wel een dienst."

En het bestuur?

Ria Verstraelen is Algemeen Directeur van de gemeente Holsbeek. Zij zag VERA de afgelopen 10 jaren evolueren, en dat in de positieve zin. Nu kijkt ze vooruit naar wat het vernieuwde IT-beheer zal brengen.

"We hebben nooit een eigen IT'er gehad. Het is voor ons als bestuur bijna onmogelijk om zo'n profielen te strikken en te houden. We zijn dus blij dat we hiervoor kunnen rekenen op VERA."

"Ook tijdens de coronacrisis stond VERA er. We schakelden op een week tijd over naar bijna volledig telewerk. Ook tijdens de rest van de crisis werkten de IT'ers heel flexibel en dat was fantastisch. De ondersteuning vanop afstand verloopt echt goed."

"Het vernieuwde IT-beheer werd voorgesteld op het beheerscomité van it-punt ilv. Voor mij combineert het de goede zaken van het huidige systeem met grotere continuïteit en flexibiliteit. We zijn wat gewend geraakt aan de flexibiliteit, ook op dagen dat de IT-beheerder officieel niet voor ons werkt. Dat wordt nu doorgetrokken in het IT-beheer 2.0."

NIEUW BIJ VERA: GIS-WERKING

GIS als olie in het
beleidsradarwerk

Wendi Goethuys nam in mei 2021 de nieuwe rol van Projectcoördinator GIS op bij VERA. Na heel wat voorbereidend werk doet ze haar plannen voor de GIS-werking uit de doeken.

1. GIS-maturiteitsanalyse
2. Verkenning stakeholders GIS-landschap
3. Kennisknooppunt GIS-thema's - beleid en wetgeving
4. Actieve kennisdeling en samenwerking
5. (Boven)lokale GIS-ondersteuning in de praktijk
6. GIS als deel van digitale transformatie binnen VERA

"We starten met het in kaart brengen van **waar onze besturen staan** op dit moment. Niet elk bestuur heeft een medewerker die met GIS bezig is, heeft eenzelfde niveau van kennis, hetzelfde takenpakket... Het laatste onderzoek hiernaar gebeurde in 2015 en intussen is er al veel veranderd."

"Ook de **stakeholders** en belanghebbende partijen die met GIS bezig zijn, willen we in kaart brengen om te kijken wie waarmee bezig is en hoe we elkaar kunnen versterken."

"Daarna bekijken we **welke verplichtingen** er zijn. We denken dan aan CRAB, GIPOD, Vastgoedinformatieplatform, etc. Zo zijn er tientallen, maar ook deze moeten we in kaart brengen zodat we bij de besturen kunnen afdalen en in welke mate."

"Om **kennisdeling** te stimuleren, starten we nieuwe overlegmomenten onder de naam DialooG. Deze zijn een beetje geënt op de GIS-archipels die in het verleden door de provincie werden georganiseerd. We brengen er GIS-ambtenaren met elkaar in contact want dat missen ze nu een beetje. Je kan er problemen en eventuele oplossingen met elkaar uitwisselen,

maar ook ervaringen. We gaan niet per se elke keer dezelfde groep besturen bij elkaar rond de tafel zetten. Dat kan ook rond bepaalde interesses of thema's zijn."

"De **Vlaamse digitale bouwstenen** bestaan uit digitale producten, standaarden en voorzieningen waarmee lokale besturen hun primaire processen kunnen inrichten. Ruwweg geschat, kan je ongeveer 80% hiervan makkelijk aan GIS koppelen, dus hiermee gaan we ook stevig aan de slag. We voorzien tijd om gebruikerservaringen vanuit de lokale besturen terug te koppelen naar de Vlaamse overheid. We communiceren in beide richtingen."

"De **kennisdeling binnen de VERA-groep** rond digitale transformatie wordt een belangrijke factor. Heel wat collega's zijn bezig met data, maar we moeten de mogelijke koppelingen goed in het oog houden om geen opportuniteiten te missen."

Ambitieuze plan

"We koesteren de ambitie om de eilandjes die de GIS-werkingen zijn, weg te werken en ervoor te zorgen dat GIS een geïntegreerde laag is binnen zo veel mogelijk diensten van een lokaal bestuur. Binnen het beleid moet GIS net als ICT de olie zijn die alles mee doet draaien. De data-analyse vormt dan mee de basis voor je beleidskeuzes. GIS staat dan wel voor geografisch informatiesysteem, maar het is meer dan dat. Ik zie het eerder als de visualisatie van data in de breedst mogelijke zin. We moeten dus eigenlijk niet over GIS spreken, maar over data. GIS is maar een manier om met de data aan de slag te gaan en zo beleid vorm te geven op basis van data."

DialooG

Omdat kennisdeling zo belangrijk is, rebootten we de GIS-archipels onder de naam DialooG. Hierbij staat de D voor data en de G voor GIS. We willen met DialooG verder gaan dan kennisuitwisseling. We gaan de materie echt vastpakken, samen in dialoog gaan en er werk van maken. We maken alvast plannen om praktische en interactieve sessies te organiseren.

"NIET ELK VOOR ZICHZELF HET WARM WATER UITVINDEN"

Matthias Peetermans, GIS-coördinator van de gemeente Kampenhout, merkt dat we in onze provincie nog heel wat stappen kunnen zetten. Hij duidt de noodzaak van een goede ondersteuning en de waarde die VERA hier kan bieden.

"Ik ben sinds begin 2020 GIS-coördinator in Kampenhout," gaat Matthias van start. "Ik startte dus net voor de coronacrisis, maar moest al snel van thuis uit werken. Als je nieuw bent in het werken met GIS, is het geen cadeau om meteen op je eentje alles te moeten uitzoeken."

"Binnen ons bestuur ben ik de enige die met GIS bezig is. Alle hulp moet dus van buitenaf komen. Er is weinig praktische info voorhanden vanuit de overheid voor beginnende of gevorderde GIS-ambtenaren. Je moet bijvoorbeeld alle werken die de gemeente in eigen beheer doet, opvolgen. Maar als je ergens nieuw begint, weet je niet wie wat opvolgt of dat hier een systeem voor bestaat. Je loopt verloren."

"We zouden graag hebben dat niet iedereen voor zichzelf het warme water moet uitvinden. Als we samen de aanwezige kennis kunnen delen, dan zetten we al heel wat stappen vooruit."

"Naast kennisdeling, kan VERA ook themagerichte sessies organiseren. Binnen dit kader zouden zo'n stappenplannen wel goed kunnen werken."

"Ik kijk alvast uit naar de eerste overlegmomenten en wat VERA allemaal kan aanbieden aan de lokale GIS-ambtenaren."

EEN LANGETERMIJNVISIE VOOR LUBBEEK

Het lokaal bestuur van Lubbeek vroeg aan VERA om hen op IT-vlak door te lichten en samen een langetermijnvisie uit te schrijven. Een kolfje naar de hand van Gunther Claes en Robert de Leij van VERA.

Zijn we goed bezig?

Ludwig Swevers, Informaticus-Systeembeheerder bij Lubbeek: "Het vele telewerk was een echte trigger voor ons. Plots moesten we op korte termijn oplossingen zoeken en wij kozen onze eigen weg. Toen bijvoorbeeld iedereen met Microsoft Teams begon te werken, kozen wij voor een andere oplossing. Het werd tijd om eens stil te staan bij de keuzes die we toen maakten en of deze ook op lange termijn de juiste zullen zijn."

"Met deze vragen stapten we naar VERA omdat we een objectieve, neutrale blik wilden. VERA gaat hier zelfs zo ver in dat ze bijvoorbeeld niet alleen eigen raamcontracten aanbevelen in hun rapport, maar ook kijken naar andere raamcontracten als deze voordeliger zijn."

Het project

Gunther Claes, projectcoördinator bij VERA: "Het project voor Lubbeek is ondertussen afgerond en we werkten een gelijkaardig project uit voor de gemeente Bierbeek. We maakten een volledige ICT-architectuuranalyse en een ICT-beleidsplan. Bij zo'n project is het de bedoeling om het bestuur een roadmap of stappenplan aan te bieden waarin een toekomstvisie voor hun bestuur staat beschreven op vlak van ICT. Dit zowel op het vlak van beleid, maar ook op vlak van personeel en infrastructuur."

"In samenwerking met het bestuur, komen we tot een stappenplan, verdeeld in enkele categorieën", zegt Gunther. "Eerst zijn er de kritische punten. Deze moeten liefst binnen de 6 maanden opgelost worden in deelprojecten. We schrijven deze ook uit zodat het bestuur hier direct mee aan de slag kan."

"Daarna volgen de vernieuwende aanbevelingen. Hiermee nemen we het bestuur mee in onze toekomstvisie. Deze visie omvat ook weer veel deel-

aspecten, zoals bijvoorbeeld 'de werkplek van de toekomst'. Het is de taak van het bestuur om zelf nog na te denken over welke deelprojecten ze effectief op relatief korte termijn uitvoeren en welke voor later zijn. Ze hoeven ook niet alles blindelings te volgen."

"Eens de kritische en vernieuwende aanbevelingen achter de rug zijn, hebben we nog de 'aanbevelingen instandhouding'. Deze vertellen het bestuur hoe het de nieuwe situatie in stand kan houden door bijvoorbeeld goed contractbeheer. Hoe kunnen ze hun voorsprong behouden en niet opnieuw in de oude situatie verzeilen."

Het bestuur beslist

Gunther benadrukt dat de besturen zelf bepalen welk gevolg ze geven aan het rapport. "De besturen kunnen de deelprojecten door ons laten begeleiden, maar ze staan vrij om dit te kiezen. Of ze hier mee verdergaan en binnen welke tijdsspanne, dat bepalen ze zelf. De feedback die we kregen van Lubbeek was zeer positief, maar in welke mate ze er nu mee aan de slag gaan, dat weet ik nog niet."

Ludwig beaamt de vrijheid en de eigen verantwoordelijkheid. "Het is aan ons om ermee aan de slag te gaan. Binnen een paar maanden moeten de kritische verbeterpunten aangepakt zijn en kijken we naar de volgende stappen."

Gunther over VERA's toekomstvisie voor lokale besturen

"De toekomst, dat is digitalisering. Als we een visie neerschrijven voor een bestuur, is dit voor binnen dit en 10 jaar. Dat gaat dan bijvoorbeeld over plaatsonafhankelijk werken. Je kan bij wijze van spreken twee weken naar Spanje gaan en daar een paar dagen per week werken. Deze manier van werken heeft alleen maar voordelen, ook om nieuwe werknemers te vinden. We weten dat dit een probleem is bij heel wat lokale besturen. Onze toekomstvisie qua werkplek moet hierbij helpen."

Niet alleen voor gemeenten, ook voor bijvoorbeeld huisvestingsmaatschappijen

VERA doet deze projecten trouwens niet alleen voor gemeenten, maar ook voor organisaties die aankloppen bij VERA zoals bijvoorbeeld huisvestingsmaatschappij Providentia. Opnieuw kijken we waar de noden zijn en werken het project van daaruit verder uit. We hebben een bepaalde toekomstvisie, maar de wegen om daar te raken lopen soms via heel verschillende paden.

Heb je nood aan een ICT-architectuuranalyse of heb je een project in de steigers maar kan je hulp gebruiken? Contacteer ons dan via info@vera.be en samen bekijken we hoe we je kunnen helpen.

EEN RAAMOVEREENKOMST: EEN WERK VAN LANGE ADEM

Besturen kunnen niet zomaar naar een leverancier stappen en zaken bestellen. Een raamovereenkomst is een handig middel om het administratieve werk bij een aankoop te verkleinen en goede prijzen te bekomen door schaalvergroting. Hans Hubin is projectcoördinator bij VERA en is gespecialiseerd in het afsluiten van deze overeenkomsten.

Eerst moet er een bepaalde nood zijn bij meerdere Vlaams-Brabantse besturen. Als het nuttig lijkt om een raamovereenkomst te maken, starten we met een marktonderzoek. Deze beslissing zet een proces in gang waarbij we rekening houden met vaste mijlpalen:

1. **Een GO/NO GO voor een nieuwe raamovereenkomst:** er wordt beslist om een nieuwe raamovereenkomst (RO) te organiseren en men bepaalt meteen de procedure, of er ruimte is voor onderhandelingen en in hoeveel en welke percelen de RO wordt opgedeeld.
2. **Kandidaatstelling** (tweestapsprocedure): we stellen de voorwaarden op waaraan leveranciers moeten voldoen. Hierbij geven we ook al mee wat de evaluatiepunten zullen zijn en de weging in de totaalscore.
3. **Inhoud:** tegelijkertijd met de kandidaatstelling zetten we ons aan het inhoudelijke deel. We leggen vast wat we exact nodig hebben qua materiaal en wat we verwachten van service. Dit moet zo duidelijk mogelijk zijn.
4. **Evaluatie kandidaturen:** samen met de werkgroep evalueren we de kandidaturen en brengen we hen op de hoogte of ze mogen meedingen of niet.
5. **Bestek:** de weerhouden kandidaturen ontvangen het bestek met alle specificaties van de RO.
6. **Offerte:** bij VERA geven we leveranciers meer dan de wettelijk vastgelegde minimumtermijn

om tot kwalitatieve offertes te komen.

7. **Onderhandelingen** (tweestapsprocedure): we gaan in dialoog met de leveranciers.
8. **Best and final offer:** we vragen alle leveranciers die een offerte indienden om een laatste aanbod.
9. **Gunningsverslag:** we motiveren waarom wie hoeveel punten heeft gekregen, zonder de details van elk dossier vrij te geven.
10. **Gunning:** we brengen de partijen op de hoogte van de beslissing en geven uitleg als ze dit vragen.
11. **Stand still:** indieners hebben tien dagen de tijd om protest aan te tekenen en dit te motiveren. Als er geen protest volgt, is de gunning definitief.

Procedures bepalen

Bij de start stellen we een werkgroep samen en maken we een planning op. Afhankelijk van de noden van de raamovereenkomst, kiezen we voor een bepaalde procedure. Al onze raamovereenkomsten zijn zo groot dat we altijd vallen onder de wetgeving van de Europese aanbesteding, of ze flirten op z'n minst met de grens.

Bij grote raamovereenkomsten mag je niet zomaar werken met een prijsvraag, een éénstapsprocedure. Als je eerst een oproep tot kandidaatstelling organiseert en daar een eerste schifting doet, dan spreken we over een tweestapsprocedure. In de eerste fase geven we al wat voorwaarden mee:

- Referenties: goede referenties geven vertrouwen dat leveranciers de opdracht aankunnen.
- Omzetvereisten: we willen niet dat een leverancier te afhankelijk is van deze raamovereenkomst.

Geïnteresseerde bedrijven krijgen 30 dagen de tijd om hun kandidatuur in te dienen. Enkel partijen die hieraan voldoen krijgen het bestek en mogen een offerte indienen.

De inhoud

Omdat we bij VERA zoveel raamovereenkomsten maken, moeten we niet van een wit blad starten. De specificaties worden in deze fase ook besproken met de werkgroep. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van de lokale besturen. Zij weten het best wat ze nodig hebben en wat ze dus willen zien in een offerte.

Leveranciers stellen op basis van het bestek een offerte op. Samen met de werkgroep spitten we elke offerte uit. Deze bestaat meestal uit 100 à 200 pagina's, dus er kruipt heel erg veel tijd in het nalezen en beoordelen van alle inzendingen. Achteraf zitten we samen met de werkgroep en het is opvallend hoe vaak er al een consensus is over de kwaliteit van de offertes en het aanbod.

Onderhandelingen en finaal aanbod

Bij een tweestapsprocedure nodigen we de leveranciers uit voor onderhandelingen. We werken onduidelijkheden weg en stellen het aanbod qua materiaal en service nog scherper. Zo zijn we zeker dat beide partijen elkaar goed begrijpen en dat leveranciers niet voor 95% maar voor 100% inspelen op de noden van onze besturen.

Na deze onderhandelingen hebben de leveranciers de kans om ons een allerlaatste voorstel te doen, hun 'best and final offer'.

"Je moet het nodige respect tonen voor de leveranciers die meedingen naar een raamovereenkomst. Ze steken ongelofelijk veel tijd in het opstellen en verfijnen van hun lijvige offertes. Spijtig genoeg kan je maar één partij gelukkig maken."

Achteraf

Bij elke offerte voorzien we een motivering en een solide argumentatie. Een stevig gunningsverslag zorgt ervoor dat alle partijen een goede basis hebben om de kwaliteit van de beoordeling in te schatten. Het is ook een vorm van respect voor het werk dat leveranciers in hun offerte steken. Als er protest wordt aangetekend tegen een gunning, zorgt een kwalitatief gunningsverslag ervoor dat je je kan verdedigen.

Eens de gunning achter de rug is, organiseren we meestal nog een infomoment. We zetten ook alle nodige info publiek op onze website. Voor de leden van onze Virtuele Centrumsteden werken we een model raadsbesluit uit zodat onze leden zo weinig mogelijk werk hebben om van onze raamovereenkomsten af te nemen.

Daarna bewaken we de kwaliteit van de raamovereenkomst. We bekijken de eerste offertes die van de leverancier naar de besturen gaan om te controleren of er aan alle voorwaarden voldaan is.

De afname van een raamcontract kan rechtstreeks door het bestuur bij de leverancier. Maar de leveranciers moeten de afname rapporteren aan VERA. Zo blijven we op de hoogte en houden we de vinger aan de pols.

VERA raamovereenkomsten

Neem zeker een kijkje op www.vera.be/raamovereenkomsten voor een overzicht van onze raamovereenkomsten. Er zit er zeker een interessante bij voor jou!

PROJECT CYBERVEILIGE GEMEENTEN IN LAATSTE FASE

Meer en meer lokale besturen zijn het slachtoffer van cyberaanvallen. Het Project Cyberveilige Gemeenten wil hierop een antwoord bieden en start aan de laatste rechte lijn.

Waarom dit project?

In januari 2019 was de gemeente Willebroek het slachtoffer van een cyberaanval. Plots moesten de gemeentediensten ongeveer een week de deuren sluiten om de problemen op te lossen. Als reactie hierop startte VVSG in samenwerking met het kabinet van minister Bart Somers, ABB, Audit Vlaanderen en Digitaal Vlaanderen het Project Cyberveilige Gemeenten. Het doel? Lokale besturen voorbereiden op de gevaren die digitalisering met zich meebrengt.

Het Project Cyberveilige Gemeenten werkt op twee sporen. Ten eerste is er de cofinanciering van ICT-veiligheidsaudits. Daarnaast is er het actieplan voor cyberveiligheid. Dit plan kan je dan weer op zijn beurt opdelen in drie delen: ethische hacking door studenten, evenementen om te informeren en inspireren en tot slot de ontwikkeling van de digitale toolkit cyberveiligheid. Om deze toolkit te ontwikkelen werden drie verschillende werkgroepen opgericht:

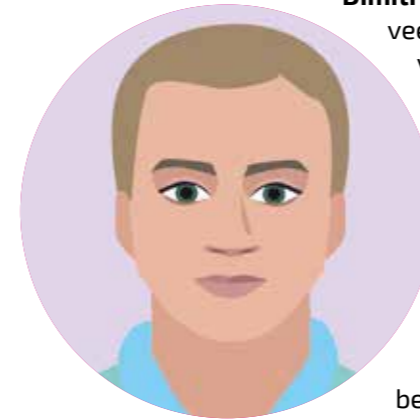
1. een **taskforce** om informatie over cyberveiligheid te bundelen en een toolkit samen te stellen op maat van de lokale besturen.
2. een **klankbordgroep** die mogelijke valkuilen en aandachtspunten signaleert aan de taskforce.
3. een **controlegroep** van lokale besturen om na te kijken of de toolkit in de praktijk werkbaar is.

De taskforce verzamelt een multidisciplinair team van noodplanners, communicatiespecialisten, IT'ers en Data Protection Officers (DPO's). Zij stellen de toolkit samen via twee invalshoeken: een **pro-actief** luik om problemen te voorkomen en een **reactief** luik om eventuele incidenten op te lossen.

VERA-kennis

Wat heeft VERA hiermee te maken? De neutrale VERA-blik en het feit dat we dagelijks medewerkers hebben die werken voor de lokale besturen gaven de doorslag om te kiezen voor VERA-input. Zo vaardigden we DPO Dimitri Ceyskens af voor de taskforce en DPO Sarah Smolders voor de klankbordgroep.

Sarah Smolders: "De nood aan standaarddocumenten is er. Veel besturen hebben nu geen idee hoe ze moeten beginnen met het opstellen van een Business Continuity Plan (BCP) of een Crisiscommunicatieplan."

Dimitri Ceyskens: "Er is al heel veel informatie over cyberveiligheid, maar die is gefragmenteerd en niet overzichtelijk. Onze eerste taak was alles inventariseren. Sinds 2019 is er hard gewerkt. Nu zijn we bezig met de laatste fase: het opleveren van een draaiboek waarin elke stap beschreven staat van wat je moet doen als het fout loopt."

Aandachtspunten

Dimitri: "Omdat elk bestuur zijn eigen identiteit heeft en op zijn eigen individuele manier is opgebouwd, is het onmogelijk om een heel gedetailleerd standaardplan op te stellen dat je meteen van de plank kan halen bij een noodgeval. Het draaiboek dat wij opstellen moet nog vertaald worden naar de individuele situatie van de specifieke besturen. Dat is mijn grootste aanbeveling."

Dimitri: "We moeten ook oog hebben voor enkele andere aandachtspunten. Zo moet er altijd kritisch gekeken worden naar de veiligheid van de software die door externen aangeleverd wordt. De softwarehuizen moeten hier meer oog voor hebben. Daarnaast hebben lokale besturen budget nodig om audits uit te voeren. Zo komen de knelpunten snel aan het licht. Tot slot moeten we een manier zoeken om de besturen te helpen om de juiste IT-profielen aan boord te krijgen. De concurrentie op de arbeidsmarkt is moordend, maar besturen hebben specifieke profielen nodig om gewapend te zijn in de digitale wereld."

Sarah: "Het is ontzettend belangrijk dat de lokale besturen aan de slag gaan met de documenten die nu worden opgesteld. Je DPO brengt deze aan via de informatieveiligheidscel (IVC) en het is cruciaal dat niet alleen ICT, maar ook de algemeen directeur, beleidscoördinator, communicatiedienst en personeelsdienst rond de tafel zitten."

De opmaak en implementatie van de plannen moet gedragen worden binnen elke laag van het bestuur."

VERA DPO's

Lokale besturen zijn wettelijk verplicht om een Data Protection Officer (DPO of functionaris gegevensbescherming) aan te stellen en een gedetailleerd informatieveiligheidsplan te maken. Door onze jarenlange praktische ervaring met de werking van lokale besturen kunnen we snel veiligheidsrisico's detecteren en objectief advies geven.

Heb je nood aan een DPO en wil je weten of VERA je hiermee kan helpen? Neem dan contact met ons op via info@vera.be.

DATAPLATFORM ALS BASIS VOOR DATAGEDREVEN BELEID

Iedereen heeft de mond vol van slimme toepassingen. We willen dan ook naar een Smart City of Slimme Regio. Maar wat zijn de volgende stappen die we willen zetten in het Smart City-verhaal bij VERA?

Basis voor smart city

Bij VERA zijn we ervan overtuigd dat een goed **dataplatform** een onmisbaar element is in een smart city-infrastructuur.

Jan Potemans, projectcoördinator digitale transformatie bij VERA:

"Een kwaliteitsvol dataplatform is een onmisbare schakel voor een goede smart city-infrastructuur."

Dit platform laat je toe om data vanuit verschillende bronnen (denk aan sensoren, bestaande applicaties en data die verschillende overheden al hebben) binnen te trekken, op te slaan en te combineren.

De keuze voor een breder platform, over verschillende besturen heen, is voor ons de beste oplossing. Zo heb je een ruime blik, kan je data combineren en vergelijkingen maken tussen en over besturen heen. Daarnaast kan geen enkel bestuur de ontwikkeling en opzet van een dataplatform alleen dragen. Dit is te ingewikkeld en te duur.

Dankzij een goed dataplatform kunnen beleidsmakers een datagedreven beleid uitbouwen. Beslissingen worden zo genomen op basis van objectieve gegevens en niet meer vanuit het buikgevoel.

De visie van VERA op een dataplatform:

1. We combineren data vanuit verschillende bronnen.
2. We slaan data veilig en gestructureerd op, we voegen de juiste metadata toe en volgen Vlaamse en Europese datastandaarden.
3. We zorgen voor een gebruiksvriendelijke visuele interface en maken duidelijke beleidsdashboards.
4. We interpreteren deze data, gaan op zoek naar verbanden en wagen ons ook aan voorspellingen.
5. We gaan voor open data die vrij toegankelijk is, om zo aan andere partijen de mogelijkheid te geven om nieuwe inzichten te verwerven en interessante applicaties te ontwikkelen.

Het Smart City-project Dataplatform

Op dit moment heeft bijna elk project zijn eigen platform. Heel wat instanties proberen nu de stap te maken naar een overkoepelend dataplatform en ook bij VERA zien we dit als 'the way to go'. VERA schreef daarom een bestek uit om een voorstudie uit te voeren vooraleer we echt overgaan tot het kiezen van een dataplatform. In dit bestek zitten drie grote delen:

- A. De functionele analyse: wat moet het platform kunnen?
- B. De technische architectuur: hoe moet zo'n platform opgebouwd zijn?
- C. De puzzel: moeten we met 1 bedrijf samenwerken of moeten we kiezen voor een ecosysteem? Wat is de kost en via welke weg kunnen we dit best beschikbaar stellen?

Dit bestek is naar acht bedrijven gestuurd waarvan vier een offerte indienden. Een jury met VERA en de provincie Vlaams-Brabant heeft deze geëvalueerd en maakte een gunningsverslag.

Begin 2022 gaat het bedrijf dat gekozen werd – Sirius – aan de slag zodat er tegen eind februari een stevige analyse op tafel ligt met een antwoord op de vragen die we hierboven beschre-

ven. Deze analyse vormt dan de basis voor de aanbesteding en het implementatietraject. Qua timing kijken we richting het einde van 2022.

Eens er een dataplatform gekozen is, willen we meteen starten met een aantal cases uit te werken. Deze cases liggen nog niet vast, maar denk hierbij bijvoorbeeld aan slimme camera's die weggebruikers tellen of CO²-sensoren die je op voorhand vertellen hoeveel tijd je in een ruimte mag doorbrengen vooraleer er een alarm afgaat.

Deze cases geven de lokale besturen, de eindgebruikers, een beeld van hoe het dataplatform gebruikt kan worden. Het wordt een echte tool om beleid te stelen op data.

Heb je ideeën voor smart city-projecten of wil je meewerken aan onze projecten? Neem dan contact op met ons team via info@vera.be.

NIEUWS@VERA

Trefdag Digitaal Vlaanderen 2021

In september kreeg VERA de kans om een beursstand te hebben op de Trefdag Digitaal Vlaanderen 2021. Meteen schoten projectcoördinator Bart Bogaerts en communicatieverantwoordelijke Roel Van Olmen in actie om hiervan een succesverhaal te maken.

Dankzij de hulp van heel wat collega's verliep de voorbereiding vlot. Na enkele last-minute wijzigingen door de veranderende coronamaatregelen, was het eind november de tijd om VERA voor te stellen aan de govtech community van Vlaanderen. Het doel? Met alle lagen van de overheid in dialoog treden en samen zoeken wat VERA voor hen kan betekenen.

Tijdens de Trefdag Digitaal Vlaanderen vingen we de aandacht met een knappe tekening en een kiosk waarin we anderen via filmpjes lieten vertellen wat VERA voor hen betekent.

Het coronavirus zorgde jammer genoeg voor een magere opkomst. Terwijl je vorige jaren over de koppen moest lopen, waren er dit jaar niet zo veel beursbezoekers. Toch maakten de collega's er het beste van. Ze woonden heel wat interessante sessies bij en legden waardevolle contacten.

Ben je benieuwd naar de filmpjes uit onze kiosk? Bekijk ze door de QR-code te scannen.

Lokale besturen over VERA:

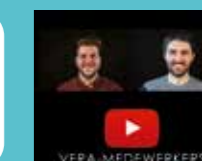
Vlaamse overheid over VERA:

Partners over VERA:

Medewerkers over VERA:

NIEUWS@VERA

VERA-tweedaagse

Sinds juli 2020 zijn er 13 nieuwe interne VERA-medewerkers gestart. Combineer deze nieuwe gezichten met heel wat (verplicht) telewerk, en je ziet meteen de noodzaak om elkaar beter te leren kennen en (opnieuw) te verbinden. Dat was onze focus op de VERA-tweedaagse. Daarnaast vinden we het belangrijk dat alle medewerkers onze missie en waarden kennen, net als ons VERA-manier van werken waarbij we veel belang hechten aan klantvriendelijkheid en samenwerking. Maar wat betekent dit precies? Daarover gingen we in debat zodat we dit zichtbaar kunnen maken in onze dagelijkse werking.

We leren graag op een leuke en creatieve manier. Daarom lieten we tijdens de teambuilding eieren ongeschonden van de derde verdieping naar beneden vallen, bouwden we krakemikkige torens en maakten we bruggen voor speelgoedauto's. Allemaal om elkaar beter te leren kennen en te onderzoeken hoe we samenwerken.

Als afsluiter was er tijd voor sport. Nu ja, sport... We leerden boogschieten, verloren bijna vingers bij het opspannen van de kruisboog en gooiden kub-stokken tot aan elkaars schenen.

Visuality captureerde het hele gebeuren met knappe tekeningen.

VOORSTELLING NIEUWE COLLEGA'S

Ruben Huylenbroeck

Ruben is een digitale enthousiasteling, met ervaring in projectmanagement, productontwikkeling, data-analyse en datavisualisatie. Hij heeft een brede interesse in duurzame projecten met een maatschappelijke impact. Graag zou Ruben elke dag iets nieuws leren.

Buiten de werkuren verdiept hij zich in de werking van sensoren en het Internet of Things (IoT). Samen met zijn twee kinderen specialiseerde hij zich ook nog eens in het bouwen van legotorens. Passeer je bij Ruben met een tas koffie en een stuk chocolade, dan maak je van hem een gelukkig man.

Bert Nijs

Bert legde al een mooi parcours af binnen de ICT-sector en koos met VERA voor een nieuwe uitdaging. Sinds begin september 2021 is hij bij ons aan de slag als IT-beheerder. Hij heeft zichzelf als doel gesteld om een toegevoegde waarde te zijn bij besturen en hen zo goed mogelijk te ontzorgen wat betreft hun IT-behoefte.

Zijn vrije tijd wordt opgeslokt door een nieuwbouw, fietstochten en het onderhouden van www.cotacol.eu. Een project dat een beetje ontspoorde tijdens de lockdowns.

WAT MAG JE VAN VERA VERWACHTEN IN 2022:

Ontbijtsessies
Avonden voor beleid
IT-overlegmomenten
DialogoG
Lancering virtuele community

En nog veel meer!

